

Het laatste kind in het bos

Hoe komt het toch dat kinderen meer namen weten op te noemen van Pokémonhelden dan van de bomen om hen heen? Richard Louv, een Amerikaanse wetenschapsjournalist, besteedt in zijn boek 'Last Childs in the Woods' uitvoerig aandacht aan het feit dat kinderen tegenwoordig nauwelijks meer in de natuur komen en somt op welke gevolgen dat heeft. Tien jaar lang trok hij door de Verenigde Staten om volwassenen, pedagogen, leerkrachten, onderzoekers en ook drieduizend kinderen te interviewen over de natuur. Hij verwerkte deze informatie in zijn lijvige boek, waarvan in twee jaar tijd 200.000 exemplaren verkocht werden. Nu is de Nederlandse vertaling verschenen. De Nederlandse situatie wijkt niet veel af van de Amerikaanse en waar nodig is de informatie over Nederland aangevuld in een indrukwekkende lijst van voetnoten. Richard Louv introduceert het begrip 'natuurtekortsyndroom' om te illustreren dat kinderen die niet of nauwelijks met de natuur opgroeien verschijnselen van onder meer adhd of overgewicht gaan vertonen. Geen directe reden tot paniek, want Louv laat ook overtuigend zien dat de remedie voor het oprapen ligt: laat kinderen weer meer naar buiten gaan, buiten spelen, hun fantasie uitleven, breng ze weer in contact met de natuur om hen heen. Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat kinderen veel baat hebben bij het opdoen van concrete natuurervaringen: dat ze minder last hebben van gevoelens van angst en depressie en dat ze een groter besef van eigenwaarde krijgen. Hun nieuwsgierigheid en hun creativiteit nemen toe, en hun gevoel van verbondenheid met de natuur en de naaste omgeving wordt versterkt. Louv zegt het zelf heel mooi: "Het woord 'verwondering' is denk ik het belangrijkste woord van mijn boek. Dat moment van verwondering, toen je als kind van drie of vier jaar de achtertuin inkroop en daar tussen de struiken een steen vond en omdraaide en toen ontdekte dat je niet alleen in het universum bent. Of dat je de bossen inging en daar luisterde naar het ritselen van de bladeren. Dergelijke momenten van verwondering zijn de bron van alle spirituele groei. Hoe kan het zo ver gekomen zijn dat we kinderen die bron van verwondering steeds meer onthouden?" Thomas van Slobbe, directeur van natuurdenktank Stichting wAarde heeft het voorwoord van dit boek geschreven. Hij spreekt over het belang van 'scharrelkinderen': kinderen die vrij spelen in de natuur. Van Slobbe is initiatiefnemer van de maatschappelijke coalitie de Nationale Uitdaging, en heeft op zijn website een prachtig filmpje

gezet van het laatste (scharrel) kind in het bos. Kijk op www.nationaleuitdaging.nl en onderteken meteen het burgerinitiatief om jeugd en natuur weer op de politieke agenda te krijgen!

M.N.

'Het laatste kind in het bos; hoe wij onze kinderen weer in contact brengen met de natuur', Richard Louv. Vertaling door Ceciel Verheij, met noten over Nederland van Jana Verboom, Kees Both en Karin Hollert.

Uitgeverij Jan van Arkel, Utrecht 2007. ISBN 9789062244683; € 19,95.

www.hetlaatstekindinhetbos.nl

Onderteken het burgerinitiatief Kinderen groeien in Nederland in toenemende mate op tussen asfalt en beton, zonder regelmatig contact met de natuur. We weten allemaal dat dat niet goed is. Voor een gezonde fysieke, sociale, emotionele en mentale ontwikkeling zijn intensieve speel- en leerervaringen in de natuur namelijk erg belangrijk! Dit blijkt ook uit onderzoek.

Onderteken daarom het burgerinitiatief 'Jeugd en natuur als nationale uitdaging'! Zo kunnen wij er met z'n allen voor zorgen dat dit belangrijke onderwerp op de agenda van de Tweede Kamer komt. En dat kinderen dus weer de kans hebben fijne ervaringen in de natuur op te doen!

Voor meer informatie en de mogelijkheid om te ondertekenen:
www.nationaleuitdaging.nl

